

Sygn. akt III AUa 827/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek SSA Urszula Iwanowska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2013 r. w Szczecinie

sprawy H. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 13 września 2012 r. sygn. akt VI U 738/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 827/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5.06.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił H. J. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wyjaśniając, że według stanu na dzień 1.01.1999r. ubezpieczony nie udokumentował wymaganego 25 letniego stażu ubezpieczeniowego oraz co najmniej 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Z treści decyzji wynika też, że organ rentowy odmówił uwzględnienia okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach od 24.05.1976r. do 31.08.1987r. oraz od 01.09.1987r. do 31.03.1992r.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji organu rentowego podniósł, że nie zgadza się z odmową zaliczenia do stażu pracy okresu 3 lat nauki w szkole oraz kwestionowanych przez pozwanego okresów pracy w szczególnych warunkach.

W toku procesu, ubezpieczony przedłożył świadectwo ukończenia nauki w (...) Szkole Zawodowej – (...) dla Pracujących w D. w zawodzie mechanik silnikowo – ciągnikowy (k.19 i k. 20 akt). Podał również, że dwaj świadkowie, tj. J. K. i F. B., nie żyją.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego odrzucenie, że względu na powagę rzeczy osądzonej, ewentualnie o oddalenie, a nadto zasądzenie od ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, że uznał okres 23 lat, miesiąca i 3 dni i pominął:

- a. okres nauki zawodu od 1.9.1965 r. do 2.6.1968 r.,
- b. okres pracy , jako pracy w szczególnych warunkach, tj. od 24.5.1976 r. do 31.08.1987r. w Zakładzie (...) w S., z powodu braku świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a także dlatego, że kserokopie dokumentów z akt osobowych i wpisy w książeczce spawacza nie potwierdzają pracy spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zwłaszcza, że dokumenty świadczą o pracy na stanowisku mechanika,
- c. okres zatrudnienia, jako pracy w szczególnych warunkach, tj. od 1.09.1987 r. do 31.03.1992 r. w Spółdzielni (...) w K. z powodu braku świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Pozwany podniósł, że H. J. kilkakrotnie już odwoływał się od decyzji ZUS odmawiających mu prawa do emerytury w związku pracą w szczególnych warunkach, a w ostatniej sprawie sądowej powołał na świadków te same osoby, co w toku postępowania emerytalnego w niniejszej sprawie, co prowadzi do wniosku, że nie ma on nowych dowodów, a to oznacza z kolei, że nada istnieje powaga rzeczy osądzonej.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 13.09.2012r. oddalił odwołanie.

Sąd I Instancji ustalił, że H. J. złożył w dniu 18.04.2012 r. w ZUS kolejny wniosek o przyznanie prawa do emerytury i dołączył do niego własne oświadczenie oraz pisemne zeznania świadków T. P. i K. A. na okoliczność pracy w Spółdzielni (...) w K., pisemne własne oświadczenie i zeznania świadków S. N. i C. A. na okoliczność pracy w Państwowym (...) w S., a także kserokopię oświadczenia B. B. na okoliczność nauki zawodu i pracy ubezpieczonego w (...) w D.. Ponadto, dołączył pisemne zeznania świadków J. K. i F. B. potwierdzające, że ubezpieczony był uczniem zawodu w (...) Szkole (...) dla Pracujących w D. w latach 1965 – 1968.

Decyzją z dnia 5.6.2012 r. pozwany ZUS odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury.

W dniu 13.6.2012 r. ubezpieczony złożył odwołanie do Sądu Okręgowego – Sądu Pracy w Gorzowie Wielkopolskim.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie H. J. nie zasługiwało na uwzględnienie, choć zarazem brak było podstaw do jego odrzucenia, o co z kolei wnioskował pozwany organ rentowy. Sąd meriti powołał przepisy art. 184 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227, ze zmianami) - zwaną dalej ustawą emerytalną - oraz § 2 ust. 1 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) - zwanego dalej „rozporządzeniem z 1983 roku”. Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy

(art. 32 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 1983 roku - wyrok Sądu Najwyższego z 4.06.2008 r. , sygn. II UK 306/07. Ciężar wykazania wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wymiarze uzasadniającym nabycie prawa do wcześniejszej emerytury spoczywa zaś na ubezpieczonym, który z faktu tego wywodzi skutki prawne.

To ubezpieczony powinien wykazać ponad wszelką wątpliwość, że świadczył pracę uznawaną za pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 15 lat oraz, że posiada łączny staż ubezpieczeniowy wynoszący co najmniej

25 lat. Zdaniem Sądu Okręgowego, ubezpieczony w niniejszej sprawie obowiązłowi temu nie sprostał, choć faktycznie złożył pisemne oświadczenia, własne oraz S. N. i C. A. na okoliczność pracy w Państwowym (...)

w S., kserokopię oświadczenia B. B. na okoliczność nauki zawodu

i pracy w (...) w D., oraz oświadczenia J. K. i F. B. potwierdzających, że był on uczniem zawodu w (...) Szkole (...) dla Pracujących w D. w latach 1965 – 1968. Nowym dowodem w sprawie okazała się zaś złożona na rozprawie kopia świadectwa ukończenia przez ubezpieczonego (...) Szkoły (...) dla Pracujących w D., przy czym dokumentu tego nie można było uznać za dowód tego, że ubezpieczony odbywał praktyczną naukę zawodu w (...) w D., na podstawie umowy zawartej między nim a zakładem pracy. Dowodem takim mogłyby się okazać zeznania J. K. i F. B., co ewentualnie potwierdziłoby, iż okres 1965 – 1968 byłby zaliczalny do okresów składkowych. Ubezpieczony jednak w świetle wcześniejszych orzeczeń Sądu

I Instancji nie udowodnił 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach,

a na potwierdzenie, że pracę taką - w wymiarze 15 lat - wykonywał powołał świadków S. N. i C. A., które były już krytycznie ocenione przez Sąd w sprawie o sygn. VI U 1406/10 zakończonej prawomocnym wyrokiem oddalającym odwołanie ubezpieczonego. Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie nie widział zatem potrzeby przesłuchania świadków J. K. i F. B..

Mając na uwadze wskazane okoliczności, w ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony nie spełnił wszystkich warunków do uzyskania emerytury w niższym wieku i z tej przyczyny na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zaskarżył w całości ubezpieczony wnosząc o zmianę wyroku poprzez uchylenie decyzji i przyznanie mu dochodzonego prawa emerytalnego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięciu Sądu Okręgowego apelujący zarzucił następujące uchybienia:

1. „błędne ustalenie stanu faktycznego w zakresie lat pobieranej nauki w szkole dla pracujących,
2. nieuprawnione odrzucenie dowodu z zeznań świadków odnoszącego się do lat pracy w szczególnych warunkach”.

Apelujący podniósł, że zeznania świadków J. K. i F. B., S. N. i C. A., potwierdzają fakt pobierania nauki w szkole dla pracujących, istnienie stosunku pracy, a także pracę w szczególnych warunkach.

W ocenie apelującego są to dowody miarodajne, a forma pisemna oświadczeń świadków mieści się w katalogu dowodów z dokumentów, potwierdzających staż pracy. Także przedłożony w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji wypis świadectwa ukończenia szkoły zawodowej potwierdza fakt pracy, jako, że szkoła uczyła zawodu poprzez pracę.

Organ rentowy nie ustosunkował się do treści apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny dzieląc w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji przyjął je za własne, nie widząc w związku z tym konieczności

ich ponownego szczegółowego przytaczania. Zaskarżone rozstrzygnięcie jest trafne i nie ma podstaw do jego zmiany. Ubezpieczony, urodzony (...), nie udowodnił bowiem 25 letniego stażu ubezpieczeniowego i 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. przesłanek z art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 2 i ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227, ze zmianami) - zwaną dalej ustawą emerytalną - oraz w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) - zwanego dalej rozporządzeniem z 1983r. , a tym samym nie spełnił wszystkich wymogów niezbędnych do ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym

z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny wyjaśnia, że za zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych rzeczywiście przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy). W myśl bowiem art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Do takowych należy zaliczyć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwane rozporządzeniem z 1983r. Należy dodać, że zgodnie z § 19 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia z 1983r. aktualnym pozostają również wykazy stanowisk

- z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 1979r., Nr 13, poz. 86, ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem z 1979r. - z tym, iż za pracę w szczególnych warunkach uważało się prace zaliczane do I kategorii zatrudnienia, które były wykonywane w okresie od 1 stycznia 1980r. do dnia 31 grudnia 1982r. (rozporządzenie weszło w życie z dniem weszło w życie dopiero z dniem 1.01.1980r.), chyba, że również po tej dacie zostały sklasyfikowane w wykazie A stanowiącym załącznik rozporządzenia z 1983 roku,

- z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 1956 r. Nr 39, poz. 176, ze zm.), zwanego dalej rozporządzeniem z 1956r.

Jak wynika z powyższego, pracownik ubiegający się o emeryturę w wieku obniżonym musi wykazać, że wykonywał prace zaliczane do prac o szczególnym charakterze lub

w szczególnych warunkach (prace zaliczane do I kategorii), ujęte w wykazach stanowiących załączniki do ww. rozporządzeń, oraz, że pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, stale i bezpośrednio przy tych pracach przez okres co najmniej 15 lat, z uwzględnieniem zastrzeżenia z art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej. Należy również podkreślić, że interpretacja zapisów wykazu do ww. rozporządzeń musi być dokonywana w kontekście normy art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej wyraźnie wskazującej, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach można uznać tylko:

1. pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia,
2. pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznym stopniu uciążliwości,
3. pracowników zatrudnionych przy pracach wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy.

Tym samym, w świetle art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej, pracami w szczególnych warunkach nie są wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w rozporządzeniu

z 1983r. (i odpowiednio wcześniejszych ww. rozporządzeniach). Należy również wyjaśnić,

że poszczególne prace z wykazu A rozporządzenia z 1983r. nadal mają charakter stanowiskowo – branżowy. Nie jest bowiem przypadkiem, zamieszczanie pod poszczególnymi pozycjami w kolejnych działach oznaczanych branżowo konkretnych stanowisk, czy rodzaju prac. Wyjątek stanowi tu jedynie dział XIV „Prace różne”, ale i ten nie może być interpretowany w oderwaniu od występowania w znacznym natężeniu szkodliwych czynników, powodujących obciążenie organizmu i w konsekwencji szybsze biologiczne zużycie. Należy podkreślić, że specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość

i szkodliwość dla zdrowia. Ponadto, jednym z koniecznych warunków jest, aby praca

w szczególnych warunkach była wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie po 6 dni w tygodniu i przeciętnie po 46 godzin tygodniowo, jeżeli taki obowiązywał pracownika wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z 1983r. (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 i z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152). Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy, choć i te dokumenty podlegają weryfikacji, co do zgodności z prawdą w kontekście całokształtu materiału dowodowego. Przechodząc do zarzutów apelacyjnych należy zważyć, że przedłożone przez ubezpieczonego świadectwo ukończenia nauki w (...) Szkole Zawodowej (...) dla Pracujących w D. z dnia 24.06.1968r. pozwalało na przyjęcie, że H. J. uczył się zawodu mechanik silnikowo – ciągnikowy. Z treści tego dokumentu nie wynika jednak, aby ubezpieczony ucząc się zawodu pracował na podstawie umowy o pracę. Wskazany w świadectwie szkolnym przedmiot „zajęcia warsztatowe” nie jest tożsamy ze świadczeniem pracy, w szczególności z pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, tym bardziej, że młodociani wykonujący pracę w ramach nauki zawodu zobligowani byli

do dokształcania teoretycznego, a to wyklucza z kolei pracę w warunkach szczególnych, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (§ 2 rozporządzenia z 1983 r.). Należy podkreślić, że warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale, tj. ciągle wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem. Szkolenie teoretyczne w danym zakładzie pracy, nauka zawodu podczas zajęć szkolnych, teoretycznych, nie wiąże się z narażeniem na działanie czynników szkodliwych. Ubezpieczony, mimo kolejnego postępowania sądowego w sprawie o prawo do emerytury, nie przedłożył żadnej dokumentacji pracowniczej, w szczególności umowy o praktyczną naukę zawodu, zaświadczenia o pracy w szczególnych warunkach bądź też umowy między (...) w D. a wnioskodawcą jako uczniem, świadectwo pracy z (...) w D... Dowody z zeznań świadków nie mogą zaś, choćby ze względu na znaczny upływ czasu, stanowić wystarczająco pewnego źródła dla rekonstrukcji faktów o warunkach pracy i płacy oraz pozostałych istotnych okoliczności, w szczególności, gdy dotychczas przedłożony dokument w postaci świadectwa szkolnego takich faktów nie potwierdza. W sprawie, w której przedmiotem jest prawo do świadczenia rentowo - emerytalnego lub wysokość tego świadczenia wymaga się bowiem dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych – potwierdzających czy choćby uprawdopodobniających w stopniu granicznym z pewnością nie tylko fakt zatrudnienia, ale i pozostałe okoliczności związane ze świadczeniem pracy. Sąd Apelacyjny wyjaśnia, iż prymat nadany źródłowej dokumentacji pracowniczej oraz dokumentacji bezpośrednio związanej z zatrudnieniem (akta osobowe, dokumentacja płacowa) przy obowiązującej powinności sądu orzekającego pełnej weryfikacji przeprowadzonych w toku przewodu sądowego dowodów prowadzi de facto do gradacji mocy dowodowej polegającej na tym, że źródłowa dokumentacja stanowi podstawę weryfikacji dokumentów przedłożonych przez strony, te zaś przy zgodności z weryfikującymi je podstawę dla zbadania wiarygodności osobowych źródeł dowodowych, z tym zastrzeżeniem, że w przypadku braku w aktach

sprawy dokumentacji źródłowej i przedłożenia przez ubezpieczonego dokumentów o skąpej mocy dowodowej za niewystarczające należy uznać poprzestanie na osobowych źródłach dowodowych (zeznaniach świadków). Należy jednak podkreślić, że zawnioskowani przez ubezpieczonego świadkowie nie żyją, a we wcześniejszych postępowaniach sądowych ich zeznania nie pozwoliły na przyznanie ubezpieczonego prawa do emerytury. Co więcej, ubezpieczony w poprzednich sprawach sądowych nie kwestionował zeznań tych świadków.

Mając na uwadze powyższe rozważania, należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, że H. J. nie udowodnił, aby w okresie nauki w (...) Szkole Zawodowej, tj. od 1.09.1965r. do 24.06.1968r., świadczył pracę w (...) w D., bowiem nie przedłożył świadectwa pracy tego zakładu, ani umowy o naukę zawodu z tym zakładem pracy. Nie można było zatem doliczyć do uznanego przez pozwanego organu rentowego ogólnego stażu pracy w wymiarze 23 lat, 1 miesiąca i 3 dni okresu nauki zawodu. Ubezpieczony tym samym nie spełnił wymogów, tj. co najmniej 25 letniego stażu ubezpieczeniowego.

Odnosnie okresów zatrudnienia, tj. od 24.5.1976 r. do 31.08.1987r. w Zakładzie (...) w S. i od 1.09.1987 r. do 31.03.1992 r. w Spółdzielni (...) w K., należy stwierdzić, że zgromadzone dokumenty, także w uprzednio prowadzonych postępowaniach emerytalno – rentowych oraz sądowych, nie pozwalają

na przyjęcie twierdzeń ubezpieczonego, iż wykonywał on pracę spawacza i traktorzysty, w szczególności stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony nie posiada świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a ze świadectw pracy z dnia 31.08.1987r. (k.6 a.r., t.I) i z dnia 31.03.1992r. (k.7 a.r., tom I) nie wynika, aby pracował jako spawacz, czy traktorzysta, ewentualnie, aby wykonywał inne prace, zaliczane do prac w szczególnych warunkach. Z treści świadectw pracy z (...) Kombinatu (...) w K. oraz ze świadectwa pracy Spółdzielni (...)

w K. można wywieść, że pracował on odpowiednio jako mechanik warsztatowy i mechanik (...) (w Zakładzie Usług (...)), co wyklucza prace polowe czy spawalnicze. Wyznaczono mu bowiem inny zakres obowiązków, tj. pracę mechanika warsztatowego (w warsztacie) i obecnie nie ma powodów aby przyjmować, że pracował na innym stanowisku, czy to jako traktorzysta, czy spawacz, skoro świadectwa pracy temu przeczą, a innych dokumentów ubezpieczony nie przedłożył. H. J. mógł co najwyżej wykonywać prace spawalnicze, okresowo, okazjonalnie. Posiadał bowiem uprawnienia spawalnicze. Został jednak przyjęty do pracy jako mechanik, a zatem do jego zakresu obowiązków należały przede wszystkim prace naprawcze, w tym z zakresu mechaniki, a nie tylko prace spawalnicze. Spawanie nie mogło być zatem wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co też wynika z zeznań świadków, złożonych w poprzednich postępowaniach sądowych. Praca w szczególnych warunkach powinna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z 1983r. Sąd Apelacyjny podziela przy tym pogląd prawny, wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2008 r., sygn. I UK 192/07, opubl. w OSNP 2009/5-6/79, LEX nr 447272, że wykonywanie pracy przez pracowników zatrudnionych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych także nie mieści się w określeniu "prace przy spawaniu" i nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej.

W zakresie twierdzenia ubezpieczonego, że pracował także jako traktorzysta, czemu jednak przeczą świadectwa pracy, to także w tym przypadku H. J.

nie mógł wykonywać prac polowych stale i w pełnym wymiarze czasu, gdyż został przyjęty do pracy w warsztacie, a świadkowie w poprzednich postępowaniach o sygn. akt VI U 726/11 i VI U 1406/10, potwierdzili, że zajmował się tam naprawą ciągników i innych maszyn, wymianą silników, spawaniem uszkodzonych ciągników i kombajnów, przy czym prace spawalnicze nie były wykonywane stale. Sąd Okręgowy słusznie zatem odmówił ponownego przeprowadzenia dowodów z zeznań tychże świadków, tj. S. N., C. A., K. A.. Ich zeznania nie dały wówczas podstaw do przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury, a ubezpieczony nie podważał ich prawdziwości. Analizując treść apelacji, należy dodatkowo wyjaśnić, że nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji, gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne. Próby odtworzenia stanu faktycznego sprzed kilkunastu czy kilkudziesięciu lat w oparciu o zeznania świadka, czy ubezpieczonego, są nader ryzykowne, gdyż pamięć po takim

czasie bywa zawodna, a ustalenia obarczone ryzykiem konfabulacji czy świadomej kreacji. Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku,

że zeznania nie mające potwierdzenia w dokumentacji źródłowej, nie są wystarczające dla przyznania świadczenia emerytalnego. Przy ustalaniu okresów zatrudnienia winny być przede wszystkim uwzględniane dokumenty z przebiegu zatrudnienia i dopiero wówczas,

gdy występują braki w dokumentacji pracowniczej, dopuszczalne jest posiłkowanie się zeznaniami świadków, ale jako dowodem uzupełniającym, potwierdzającym przebieg zatrudnienia. Ubezpieczony natomiast, zatrudniony na stanowisku mechanika warsztatowego, nie udowodnił ani dowodami dokumentów, ani zeznaniami świadków, że pracował jako traktorzysta, czy spawacz.

Reasumując, w świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, po ponownej jego ocenie, Sąd Apelacyjny przyjął, że ubezpieczony w spornym okresie nie udowodnił wymaganego 25 letniego okresu ubezpieczeniowego i co najmniej 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie spełnił zatem przesłanek wymaganych przy ubieganiu się o nabycie prawa do emerytury w wieku obniżonym, co musiało doprowadzić do oddalenia jego odwołania, a następnie oddalenia jego apelacji.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, o czym orzekł jak w sentencji.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Romana Mrotek